

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 3 Martie st. v.

Diua de 3/15 Martie este o mare sër-bătoare națională.

Diarele maghiare, chiar și cele oficioase, își umplu coloanele cu apologiile acestei zile mari, orașele scot steaguri naționale și arangiază festivități, un inspector regesc de scoale a mers chiar atât de departe, încât a luat dispozițiuni, ca în ziua aceasta să nu se adune copiii la școală decât pentru-ca să li se arete prin o cuvântare festivă importanța zilei.

Ne rezervăm a le face cetitorilor nostri o dare de seamă despre cele ce s'au petrecut în această zi „mare”; deocamdată ne mângâim a scoate la iveală însemnătatea serbării ei.

La 3/15 Martie, anul 1848, a izbucnit în Budapesta o mișcare, care a sguduit întreaga societate. Maghiarii s'au pus sub arme, aceia dintre dinșii, care se aflau sub steaguri, au desertat, diata a detronat dinastia și s'a instituit un guvern național, în frunte cu Ludovic Kossuth, care astăzi trăiește în exil, fiindcă nu vrea să se întoarcă în patria sa, câtă vreme un Habsburg este Rege al Ungariei.

Timp de un an și mai bine dela un capăt până la celalalt patria noastră a rămas cuprinsă de cele mai groaznice convulsii, încât pretutindena era jaf și pârjol, pretutindena calțul și ucigașul erau oamenii zilei, nu se mai putea încrede om în om și nu mai era nimeni sigur de viața și de avutul seu.

Mișcarea pornită de Maghiari a fost înse în cele din urmă suprimată și de astădată, cum a fost și în alte nenumărate rânduri și cum are să fie totdeauna, când va trece preste hotarele convenite, și un regim neîndurat, neîndurat, dar' drept, a restabilit ear' ordinea, a menținut-o și ne-a redat pacea, pentru care s'au luptat, adunate împregiurul dinastiei toate popoarele afară, se înțelege, de Maghiari.

Înțelegem, ca în timpul acestui regim neîndurat Maghiarii să fi avut curagiul civic de a serba prin manifestațiuni ostentative ziua de 3/15 Martie, în care a izbucnit acea mișcare atât de tristă, căci atunci manifestațiunile lor aveau înțelesul, că se supun forței, dar' nu renunță.

Astăzi însă nu mai trăim sub acel regim. Pacea între Monarch și Maghiari, între Maghiari și celelalte popoare s'a încheiat, ce-i drept, sub presiunea situațiunii create de o catastrofă, dar' s'a încheiat, și în virtutea acestei păci Maghiarii

sunt mari și tari, fac tot ceea-ce vor ei în țeara aceasta.

Atunci ce mai vor cu manifestațiunile lor sgomotoase?! Pe cine vor să sparie?! Cui vor să-i impună cu ele?! De ce ne amintesc cu atâta emfasă timpul, în care era detronată Dinastia, ruptă Ungaria din trupul monarhiei și împușcat ori aruncat în furci tot cetățeanul, care nu voia să se unească cu Maghiarii contra monarhiei și contra Tronului?!

„Eată, — ne dic ei, — unde am ajuns noi, prin felul nostru de a ne afirma, — și eată unde ați ajuns voi prin lealitatea voastră, prin exagerata voastră alipire către Tron: noi suntem mari și tari, eară vouă nu vă rămâne decât să vă uniți cu noi cel puțin acum, dacă n'ați avut atunci destulă minte, ca să vă uniți cu noi!”

Acesta și numai acesta e și poate fi înțelesul sgomotoaselor manifestațiuni ale Maghiarilor.

„Ce am vrut atunci, — ne dic Maghiarii, — voim și acum; ceea-ce urmăream atunci cu arma în mână, urmărim și acum încetul cu încetul, făcând abus de puterea, de care dispunem.”

Căci dacă n'ar fi voind tot ceea-ce au voit atunci, manifestațiunile lor n'ar mai avea nici un înțeles.

Ei bine, nu voim noi! — nu voim nici acum, precum nu am voit nici atunci. Alipirea noastră către monarhie și către Tron o am păstrat chiar în ciuda suferințelor, de care am avut parte în cei din urmă douăzeci de ani și o vom păstra orișicât de mult s'ar opinti Maghiarii să producă în noi convingerea, că monarhia și „Împăratul” nu ne mai pot scăpa de urgia lor și că trebuie să ne unim cu dinșii, dacă voim să trăim în lumea aceasta.

Nu ne unim decât pentru consolidarea monarhiei și împregiurul Monarchului nostru!

Și dacă Maghiarii se fălesc cu actualele rezultate ale felului lor de a se afirma, noi le răspundem: Stați numai, nu vă pripiti, că cu ați cu mâne zilele nu intra în sac și poimâne poate să fie ziua, când veți convinge voi, că înaintea mai sigur acela, care merge încet și pacinic.

Ear' dacă le-ar mai fi venind Maghiarilor vre-odată pofta de a face tot precum au făcut la 3/15 Martie 1848, s'o scie de pe acum, că și noi tot ca atunci vom face, tot pentru monarhie și Tron, tot pentru ordinea legal stabilită ne vom da viața și avutul, și — astăzi nu mai suntem tot cei-ce am fost la 1848, —

o! e mare deosebire, foarte mare deosebire între ceea-ce eram atunci și ceea-ce suntem astăzi!

Maghiarii se nu-și mai peară vremea umblând să sparie lumea, căci astăzi nu se mai sparie nimeni de dinșii.

Revistă politică.

Sibiu, 3 Martie st. v.

Toate punctele arangiametului turco-bulgar s'au regulat și e probabil, că conferența din Constantinopol și-a început deja Sâmbătă activitatea sa. Revisuirea statutului organic, care va avea să urmeze în zilele aceste, va mai da la toată întâmplarea încă de lucru diplomației europene. Cu toate aceste se vorbește în general, că resolvându-se odată acum criza rumeliotă, se va asigura și pacea în Peninsula-Balcă. E apoi cu totul altă cestiune, pe cât timp se va asigura pacea. Diarul rusesc „Novosti” declară în această privință, că „la Russie recule pour mieux sauter”, până când se va oferi un privilegiu mai bun. Un alt diar rusesc țice, că resolvarea crizei e numai un „modus vivendi de cinci ani”. E netăgăduit, că dacă întrun adevăr s'ar pute asigura și o liniște de cinci ani în Orient, acesta ar fi un mare succes al diplomației. „Dacă am fi siguri, — scrie „Times”, — că marele războiu oriental, de care toată lumea se teme, se va amâna pe cinci ani, tractatul de București și convenția turco-bulgară se pot apoi privi de cele mai prețioase instrumente diplomatice.”

În urma unei comunicări ce primește „Agenția Reuter”, puterile ar fi nevoite să iee nouă măsuri în contra Greciei și e probabil, că ultimatul către guvernul grecesc se va trimite în formă de rezoluțiune, prin care puterile își chiamă acasă pe reprezentanții lor din Atena, spre a da astfel expresiune indignațiunii lor asupra împregiurării, că Grecia nu voiesce să respecte sfaturile puterilor. Puterile speră însă, că Grecia va ceda înainte de a se folosi de o asemenea măsură.

„Pol. Cor.” primește din Londra următorul comunicat:

„Acum, după-ce dificultățile ivite în cestiunea vamei la granița Rumeliei-Orientale și-au perdut caracterul acut, mulțumită dispozițiunilor conciliante ale Porței și ale principelui Bulgariei, sorții pentru întrunirea neîntârziată a conferenței ambasadurilor la Constantinopol s'au îmbunătățit foarte mult. Majoritatea puterilor s'a declarat

imediat gata de a adera la propunerea Turciei pentru întrunirea conferenței. Numai Franchia, în ultimele momente, a mai arătat nedumerirea sa din cauză, că cestiunea vamei în Rumelia nu i-se părea destul de limpede; se speră, că acum s'au înlăturat și aceste nedumeriri. Guvernul englez va stăru din toate puterile, ca să dea consimțământului protocolar al puterilor la arangiametul turco-bulgar modificat într'un mod cât se poate mai decisiv. Sferile conducătoare din Anglia regretă, că n'au isbutit să facă pe Poartă, ca să numească pe viață pe principele Bulgariei ca guvernator general al Rumeliei. Străduințele ce a pus Anglia în această privință în unire cu guvernele celorlalte mari puteri, n'au dat nici un rezultat.”

Principele de Bismarck și-a găsit zeloși imitatori în oamenii de stat ai Rusiei, cari s'au pus să deslege cestiunea străinilor într'același chip. Diarele aduc sciri din Curlanda, unde elementul străin e strâns de aproape și supus unui regim din cele mai aspre. Cine nu e dispus să se rusifice, e nevoit să părăsească totul și să fugă — eată situațiunea în provinciile baltice. În părțile polone, acțiunea de rusificare se urmărește cu aceeași energie. Ca exemplu de măsurile, la care recurge guvernul, poate servi modificarea dreptului de moștenire al Polonilor; numai descendenții direcți pot moșteni; succesiunea colateralilor e ștearsă; în locul lor moștenesc statul.

Din diata Ungariei.

Sedinta dela 10 l. c. n.

(Urmare din cuvântarea deputatului Truța.)

Sânt mulți cari țice, că la noi nu există cestiune de naționalități, că nici nu cunoaștem naționalități; alții earăși țice, că aceea totuși există, nu ne place însă nici să auzim amintindu-se de diina în această casă. Referitor la cea dintâi fie-mi permis a răspunde, că aceasta o combat îneseși faptele; referitor la a doua însă declar sincer, că nici mie nu-mi face multă bucurie amintirea ei și mi-ar plăce prea mult, când ar exista la noi astfel de relațiuni, încât nimenea să nu fie silit a suleva această cestiune în această casă. Dar' ori-cât de neplăcută ar fi această cestiune, până atunci, on. casă, până când plângerile poporului nu-și vor afla vindecarea, până atunci despre consolidare și concordie nu poate să fie vorbă; până când egalitatea de drept și libertatea nu-și vor afla garanța potrivită față cu fiecare cetățean al patriei, fie acela de ori-și-ce naționalitate sau confesiune; până când legile create prin legislativă nu-și vor asigura o executare fidelă, până atunci plângerile asupra nemulțumirilor nu se pot lua în nume de rău.

Căci, on. casă, noi doar' mai mult regretăm ca d-voastre, că patria aceasta e consti-

Foiața „Tribunei”.

Gruia lui Novac.

Baladă din popor,
de N. Togan.

(Urmare și fine.)

Turcii mult s'au socotit,
La crîșmuță au pornit
În șir lung fără sîrșit,
De frică încremeniți,
Dar' crîșnind mereu din dinți.
Nici unul nu cuteza
În crîșmuță a intra,
Până-ce un Turc cărunț
Cu căciula spartă 'n fund
De ei s'a apropiat:
Și din gur'a cuvîntat:
„În crîsmă se vă băgați,
Pe Gruia 'mi-l legați
Cu șese funi de mătase
Împletite 'n cinci și șase,
Numai ca mâna de groase,
Ce razimă bin' la oase.”
Pe Gruia l-au ghiemuit.
Dacă Gruia s'a trezit,

Num' odată s'a umflat,
Cinci sfori pe el au crepat,
Numai una a rămas
Și din graiu așa le-a țis:
„Turcilor, spafirilor,
Lăsați-mi mâna cea stîngă,
Să-mi mai scriu o cârtică,
S'o trimit la taică-meu
Să scie ce-am pățit eu!”
Turcii nu l-au ascultat,
Pe cale 'mi-l-au plecat,
La o temniță de peatră,
Chiar pe seama lui gătată.
La ostrovul mării,
La 'ntorsura gârlii,
Acolo 'mi-l-au băgat,
În temniță l-au încheiat;
În nouăzeci de lăcate
Dela piept până la spate.

Novac acasă plîngea,
Se gîndia, se socotia
La corbul seu de demult,
Cu Gruia 'ntr'un cîas născut,
S'a dus și a lăcrimat
Și din gur'a cuvîntat:
„D'aleo, drag corbșorul meu!
Dacă veste-mi vei aduce
Dela Gruia meu cel dulce:

Tot carne de Turc 'ți-oiu da,
Cu sânge te-oiu îngrășa.
Du-te numai și grăbesce,
Departa 'mi-te opresce.
La ostrovul mării,
La 'ntorsura gârlii
Este-o temniță de peatră
Chiar de nouă ani gătată.
Pe temniță odihnesce
Și din cioc îmi clonecănesce,
Da de cineva 'ți dă veste.”
Corbu 'ndată s'a și dus,
Pe temniță 'mi-s'a pus
Și din cioc a clonecînit.
Gruia când l'a auzit
Din graiu așa a grăit:

„D'aleo, măi corbșorule!
Corbule, nesdravene!
Vai bine-ai mai oblicit,
Să mînci carne de voinic.
Las' pe mâne 'n prînzul mare,
Când m'or duce la pierdare;
Că pe min' m'or spînzura,
Din min' te vei sătura.
Pe mine m'or prăpădi,
Tu bine te vei hrîni.
Nu sciu ochii se 'mi-i mînci,
Ori fața vrei să 'mi-o strici?”

Corbul când l'a auzit
Pe Gruia, l'a cunoscut.
Pe picior sânge 'și-a pus,
La Novac iute s'a dus.

Novac dacă l'a vădut,
Cu ochii roșii de plîns
Prinse sabia din cuiu.
Mijlocul 'și-l-a încins
Cu sabia de mastie,
De se mira cum se fie;
Care tăia la zăvoare
Că și plugul la ogoare.
La grajd el a alergat,
Pe breazul a 'ncelecat.
Pusu-și-a picioru'n scară
Și'a sburat a noua țeară;
Jos departe 'n Țerigrad,
În orașul blăstemat.
Acolo dac'a ajuns,
La mănăstire s'a dus
La călugări a intrat,
De iertare s'a rugat:
„Sfinți părinți, mă 'mprumutați
C'o haină călugărească
Pentru una românească!”
Haina cum o-a căpătat,
De grabă o-a îmbrăcat,
La Turci că 'mi-a alergat.

tuită din mai multe naționalități. (Ilaritate). Să fie toți Maghiari, fie toți Germani ori să fie toți Români. (O voce: O credem!) Dar' să fie o națiune; noi regretăm, că nu e așa. Însă dacă natura, dacă soarta astfel a decis-o, e datoria bărbatului de stat a da seamă despre aceste împregiurări și să împreune vieța socială a popoarelor cu scopurile statului. Direcțiunea politice actuale însă, mă rog de iertare, se abate cu totul dela împregiurările naturale, etnografice. În Ungaria decurge o experimentație greșită de țință, căci sunt în eroare aceia cari cred, că prin astfel de dispozițiuni excepționale ne vor intimida. Noi nu ne putem intimida nici de efectele dispozițiilor cuprinse în acest proiect de lege, deoarece-acele întâiu: ilegalitate nu suferim, a doua: aceste dispozițiuni, abuzuri și până acum au existat la noi, unde au fost naționalități, și aceste acum se inaugurează în lege; a treia: noi nu avem funcționarii nostri. Să aduc numai câteva exemple referitor la aceasta: în comitatul Albei-inferioare, unde românismul e de 80%, avem un singur sub-pretor român, în comitatul Hunedoarei, unde românismul e de 85%, avem șese funcționari mici; în comitatul Aradului, unde românismul e de 72% avem un sub-pretor și un asesor la scaunul orfanal, care e de naționalitate română.

De aci se poate vedea, on. casă, că noi nu avem funcționarii și astfel nici nu avem a ne teme pentru dinșii. Resultatul acestor dispozițiuni excepționale însă va fi acela, că vom observa în curând, că drepturile noastre individuale și politice vor scădea din zi în zi, dar' scopul ce d-voastre vi-l-ați propus față cu naționalitățile, nu-l veți ajunge. Nu ne intimidăm de efectele acestui proiect de lege, tocmai precum nu ne intimidăm nici de felurile „kultur-egylet“-uri, cari în toate direcțiunile răspândesc cercurile lor de activitate; nu, pentru-că naționalitățile, și cu deosebire naționalitatea română e un popor mult cercat prin secolii întregi. Ca să nu mă întorc la cele mai vechi timpuri, amintesc numai persecuțiunile din secolul al XVI.

Și toate acestea s'au întâmplat atunci, când noi stăteam sub greul jug al feudalismului, când încă nici libertatea personală nu ne era recunoscută.

Cu toate acestea noi am aderat neclintiti la patria, naționalitatea și limba noastră, și toate măsurile spre a ne lipsi de aceste, au rămas fără rezultat. Și noi nici nu de aceea desaprobam reuniunile de cultură, că doar' ne-am teme de ele, ci numai pentru-că suntem nevoiți să risipim spre contrabalansarea activității acestor reuniuni timpul cel scump, pe care ar trebui să-l întrebuințăm spre prosperarea noastră materială și spirituală. (Va urma.)

Din diarele maghiare.

(Urmare.)

Interesanta epistolă de care amintirăm în nrul trecut la acest loc, e următoarea:

Cluj, 6 Martie 1886.

Numai vre-o câteva zile mai despart Clujul de procesul de presă al „Tribunei“, al acestei vestite foi daco-române. Acela, pe care concetățenii nostri sași l-au achitat înainte de asta cu un an pentru-că a ținut, că sau Românii sau Maghiarii trebuie să se părăsească, acela va fi desigur în Cluj condamnat așa precum merită pentru aceea, că din nou a afirmat, că Românii se pot alia cu oarecare putere din afară în contra statului ungar.

De logica periculoasă și smintită a acestei foi voi acum să vorbesc.

În numărul ce a sosit astăzi, foaia agitatoare din Sibiu recunoaște într'un leader lung:

1. Că există întru adevăr charte daco-române, care arată că Ungaria până la Tisza aparține Daciei moderne;
2. Că între concetățenii nostri români se ridică toaste pentru Carol regele României;
3. Că în casele române se pot afla fotografiile părechii Regale române;
4. Că se fac sărbări folosindu-se de tricolorul român;
5. Că ei doresc triumfarea României;
6. Că femeile inteligente române se prezentează la baluri în costume naționale.

Numai cât pe toate aceste le excuză și le justifică astfel, încât omul trebuie să se îndoaiească despre mintea sănătoasă a agitatorilor.

E permis — ăce — a face toate aceste, deoarece-este lucruri de tot inocente și numai mânia de persecutare a Maghiarilor le detrage adevărata lor însemnătate. Deoarece-ăce, așa ăce:

1. Românii sunt un popor îmbrăsciați în mai multe state, dar' pentru aceasta sunt un popor. Ori le place ori nu le place Maghiarilor, asta odată așa este. Și fiindcă este așa, ei ar voi acum să oprească și aceea, ca guvernul român să aibă astfel de charte, în care se află în mod etnografic Românii până la Tisza și Dnistrul, ba chiar și cei de dincolo de Dunăre din Bulgaria și Serbia. Că din întâmplare această chartă conține cu Dacia veche și se numește charta Daciei moderne, — apoi și acest adevăr etnografic în stare să înspăimânteze pe Maghiari?

2. E adevărat, că colorile stindardelor sunt roșu, galben, albastru, dar' e o amăgire colosală de a le confunda cu tricolorul României, deoarece-ăce aceste trei colorii stau în România în direcțiune verticală, până când la noi stau în direcțiune horizontală, în urma căreia colorile steagului român stau în următoarea ordine: albastru, galben, roșu. Apoi nu e aceasta o colosală deosebire, și Maghiarii cu toate aceste se tem de el?!

3. Dacă pentru Regele Carol se ridică toaste, decând e oprit a goli păharul în sănătatea unui monarch aliat cu statul nostru?

4. Fotografiile părechii regale române sunt în casele române îndreptățite, căci e lucru cunoscut, că Regina României e una dintre cele mai excelente poete, și apoi nici fotografiile poezilor nu e permis a le ține?

5. României îi putem totdeauna din toată inima dori binele, pentru-că așa ăcând întreg Ardealul trăiește din bogata Românie; astfel e oprit a ne dori și binele economic?

6. Femeile române de aceea se prezentează în costum național, pentru-că le stă mai bine și e mai efin.

Astfel numărul ce-l avem în mână.

Frunzărăm acum din nou prin foaia și înainte de toate ne vine în minte cele două puncte agitatoare din început. Apoi luând ear' aceste afirmări una câte una, ne vine în minte:

1. Pretențiunea Românilor ardeleni și a foaiei acesteia, ca anume rupt decătră Ungaria, Ardealul să fie provădit cu parlament românesc, administrație românească și cu instrucție românească.

2. Cântarea corespunzătoarelor cântări „Deșteptale“ cu privilegiul toastelor ridicate pentru Regele Carol.

3. Împregiurarea, că în casele române prelungea poetă vedem și pe Horia și Cloșca.

4. La excepțiunea făcută cu privire la stindarde ne vine în minte acel adevăr istoric, că popoare barbare și sălbatică socotesc șireția între cele dintâii virtuți.

5. Ceea-ce sunt ei față cu România, o spune întreg textul proclamației irredentiste.

6. În sfârșit în ceea-ce privește prezentarea femeilor în costum național, luăm rapoartele de bal ale ăiarului, în care au fost lăudate acele, care s'au prezentat în costum și ocările acele, care nu s'au îmbrăcat în acel costum, ce le „stă atât de bine.“

Trebuie conștient, că jurnalistii români posedă într'un mare grad darul echivocității. Știu, cum trebuie să eludeze pe procurorul de stat.

În „Tribuna“ se ăvesc astfel de silogisme: că poporul voiesce să se rescoale, că voiesce să aleagă între vieță și moarte; dar' ea roagă pe prea onoratul popor, să nu o facă aceasta. Și anume de aceea — și asta esela ăveală după fiecare sucitură — pentru-că timpul nu e potrivit.

În loc de vorbirea lui Antoniu despre Caesar studenții nostri ar pute să-și aleagă de declarare drept piesă rabulistică câte un articol din această foaie.

Ce să ăcăm la aceea, că mergând un Român la un bal maghiar, numai decăt e huiduit?

Ce la aceea, că comiții nostri supremi sunt mereu „pașe turcesci“ numiți?

Mai ales în contra reuniunii de cultură ardelenă decurge o adevărată campanie. E vai de cel-ce subscrie; și cu cel mai mare zel pândesc ici și colo rezultatul rău astfel, încât la ei e o ăcătoare permanentă: „Domnul Fiasco!“

Într'adevăr te cuprinde o groază, când te gândești că într'o încercătură favoritoare în politica externă ce vor fi în stare să facă acești oameni, care nu posedă nici cel mai mic „obligo“ al simțului de dreptate, și din zi în zi ăcțită și aprind acest foc în inimile permanentei neîndestuliri, pentru care numai ocaziune trebuie, ca să izbucnească în toată grozăvenia lui.

Românii cultivatează mult cultul lui Horia și al lui Iancu!

Sándor József,
secretarul „Kultur-egylet“-ului.

Correspondențe particulare

ale „Tribunei“.

Beiuș, 10 Martie n. 1886.

De prelungea Beiuș de mult nu s'a vădit nici măcar o mică corespondență despre cele întâmplătoare aci. Lumea ar crede, că această tăcere ar însemna, că la noi e eldorado-ul cu toate fericirile sale. Aceasta nu e așa, deoarece-ăce atmosfera politică la noi e mai sufocătoare, și aerul mai năbușitor decăt ori-unde aiurea. De aceea dar' trecând preste politică, voi face un scurt raport despre unele evenimente sociale și voi începe cu carnevalul:

În luna lui Ianuarie s'a ținut în Beiuș balul notarilor din tot ținutul Beiușului. Balul a fost anunțat cu mult alai, și pregătit cu mare aparat, ca: comiți, vice-comiți și direcțori de frunte dela comitate mai din întreagă țeara au fost invitați; venitul a fost destinat fondului de pensiiune a văduvelor și orfanilor de notari din comitatul Bihor, scop bun și umanitar; s'a desvolat și lux în buchete de flori dela 40—45 fl. și în toaletele damelor, toaletul dela 100—150 fl. după-cum numai notarii din giurul Beiușului (notariate grase) pot face, și deși toți no-

tarii afară de 4, sunt Români, cu toate aceste balul acesta n'a avut nici semn de colorit românesc. Conversațiune, arangiamenți și musica toate au fost străine. Dar' nici rezultatul n'a corespuns așteptării; de tot abia s'au încasat 120—128 fl. Ce va fi mai încurs, nu știu, dar' las că nu mult va fi rămas pe seama fondului de pensiiune; ba cum aud, înșiși arangiatorii sunt nevoiți a suplini în spese din punga lor proprie.

Tot cu finea lui Ianuarie s'a deschis în Beiuș în sala cea mare a gimnasiului și școala industrială — de mult bucinată — cu mare pompă; între cuvântările de deschidere numai unica a d-lui D. Fekete, învățător normal, merită atențiune. Acesta a fost un studiu de merit lucrat cu multă diligență, plină de asemănări bine nimerite. Dinsul e totodată și directorul școlii (Român). Cuvântările toate au fost ținute în limba stutului. Școala are 3 institutori un Român și doi Maghiari. Despre propunerea limbei române în acea școală nu este îngrijit, cu toate că elevii aproape jumătate sunt Români. Ar fi de dorit ca măiestrii români să ceară dela senatul școlii, ca pentru elevii români să ăce măsurile cuvenite și pentru propunerea limbei române, deoarece-ăce darea pentru susținerea școlii o solvim toți deopotrivă.

În Februarie s'a ținut balul pompierilor voluntari. Deși această societate în jumătatea ei e compusă din Români, deși secretarul acesteia, membrul cel mai activ al reuniunii, ce se vede și din multele lui corespondențe adresate la „Szabadság“ și „N. Váradi“, e un Român, cu toate aceste limba de manipulațiune, de conducere și inscripțiunile reuniunii, sunt toate maghiare; limba română nu are nici măcar drept de paritate. Astfel și balul arangiat avu colorit străin; Românii nu sunt în stare a-și valida valoarea lor nici măcar unde au drept și ar pute. Venitul balului a fost îndestulitor.

În 27 Februarie s'a ținut balul casinei române. Mulți dintre membrii casinei vădând apatia generală, nici că voiau să aranjeze balul. După o trăgănare lungă totuși se decise balul pe 27 Februarie, când s'a și ținut cu un rezultat neașteptat. Am fost numai noi de noi, sala bine îndesuită, străini au fost numai doi, și aceia direcțori veniți numai din anumite cauze de poliție. Petrecerea a fost animată și a ținut până dimineața la 6 oare. Doamne în costum românesc nu au fost decăt una. În pauză 12 tineri au jucat jocurile istorice „Călușerii“ și „Bătuta“ cu cea mai mare precisiune; colorile și brănele românesce le-au lipsit, nu cumva să se pericliteze statul. Venit curat a fost 40 fl., cari s'au și depus în cassa de economii de aici.

În 9 Martie a fost un bal mascat, venitul este destinat societății estetice și școlii industriale. Pentru reușirea balului lucră mult și secretarul dela reuniunea pompierilor. Dar' arangiatorii au scăpat din vedere, poate cu voia, că în acea zi Românii au postul cel mare, și nu se cade să se petreacă; altminterlea străinii cu de adinsul ignorează atât simțimentele noastre naționale, cât și cele religioase; ei au lipsă numai de paralele noastre pentru ăjungerea scopurilor lor.

Censorul.

Vatra-Dornei, 7 Martie 1886.

La 6 l. c. n. s'a săvârșit în opidul nostru decorarea vrednicului nostru primar cu crucea de argint pentru merite.

Precis la 12 oare a. m. pași delegatul gu-

El în casă a intrat,
De iertare s'a rugat:
„Bună ăia, cinstiți Turci,
Îmbrăcați în haine lungi
Și cinstiți de Dumneșeu
Să vă mai cinstesc și eu!
Am auzit că aveți
O viță de diăcel
Un neam de călugărel?“
Turcii când l-au auzit,
Din graiu cu toți au grăit:
„D'aleo, moș călugărel!
Nu-i viță de diăcel,
Nici neam de călugărel;
Da-i viță de Novăcel,
Pune-s'ar naiba pe el.“
„Dacă-i pui de Novăcel,
Dați-mi-l învățăcel,
Că dacă-l voi învăța
Înapoi ear' vi-l-oiu da.“
Turcii din graiu îmi grăia:
„D'aleo, moș călugărel!
Nu știi tu că-i mare drac,
Ce s'a născut din Novăcel?
De Novăcel n'ai auzit,
De cel om afurisit?“
Novăcel din gură ăcea,
Punga groasă și-o bătea:

„Am auzit c'a murit,
Cel mare afurisit!
Bin' că Allah l-a luat,
Că țeara mult a prădat!“
Novăcel scoase dela brâu
Punga 'ndesată de bani,
Cum e sacul plin de grâu;
Șin 'cepe a vântura;
Ear' Turcii a aduna
La bani grași, la gologani.
Până-ce l-a vânturat
Și Turcii l-au adunat —
Afară că a eșit,
La temniță a grăbit
Și să veți minuni, fărțate,
Cum îmi sparge la lăcate!
Pe Gruia 'mi-l scoate-afară
Și 'mi-l desbete din fiară.
Gruia afară-a eșit
Și din gură a grăit:
„Tată dragă, dragă tată!
Bin' că te mai vîd odată!
Din câte m'ai învățat,
Nici una n'am ascultat.
Decând aici am ședut,
De pe min' carne-a cădut;
Dar' inima 'mi-a crescut.
Las' să bat pe-acești păgâni
Fie tineri, ori bătrâni!“

S'a 'nvîrtit într'un picior
Și-a tăiat un milion. —
Și s'a 'nvîrtit într'o roată
Și-a tăiat o mie toată!
Numai unul a rămas,
Un Turc lung, cu capul ras.
„Pe acesta să-l cioplim,
Să-l cioplim să-l ciocărtim;
Să ne meargă vestea n'lume
C'a făcut Gruia minune!“

Comoara de aur.

— Din povestile lui Andersen. *) —

Nevasta dobașului s'a dus și ea la biserică să vadă altarul cel nou cu icoanele lui zugrăvite și cu ăngerii ciopliți. Erau frumoși ăngerii, și cei zugrăviți pe pânză în fel de fel de fețe, cu aureolele lor, cât și cei ciopliți din lemn, care mai erau și vâpsiți și suflați cu aur. Perii lor străluciau ca aurul și ca rațele soarelui, mare minune cum străluciau. Dar' rațele soarelui lăsat de Dumneșeu erau tot mai frumoase: mai luminoase, mai roșietice, mai auriu străbăteau ele prin copacii întunecoși, când era pe asfințite. E mare lucru a privi în fața lui Dumneșeu! Și ea privia în soa-

*) Ioan Christian Andersen, poet și romanțier danez, născut la 1805 și mort la 1875 la Copenhaga.

rele aprins ca jaraticul și sufletul l-se pîtrundea de cugetări tainice. Se gîndia la mititelul, pe care avea să-l aducă în curînd cocostreul, și gîndindu-se astfel, nevasta dobașului era foarte voioasă; privia și ear' privia, și doria în ea, ca copilul ei să aibă în el ceva din strălucirea ce se arăta vederilor ei, semănînd cel puțin cu vreunul dintre strălucitorii ăngeri de pe icoanele din altar.

Și când ajunse, în sfârșit, să-și țină copilul în brațe și să-l arete tatălui, află că în adevăr era la înfățișare ca unul dintre ăngerii din biserică, cu pîrul auriu, strălucirea soarelui ce apune rămăsese oarecum întipărită pe el.

„Comoara mea de aur, bogăția mea, rața mea din soare!“ strigă muma și sărută pletele strălucitoare; și răsuna par'că de musică și de cântări casa dobașului, plină era de bucurie, de vieță și de mișcare. Dobașul bătu în alarmă, dar' în alarmă de bucurie, și doba vestia:

„Pîrul roșu! Băiatul are pîrul roșu!“ Crede ceea-ce spune pielea întinsă pe doba, ear' nu ceea-ce ăce muma! Drum, drum, drumbum! Ear' orașul vorbea și el, cum vorbea doba.

Băiatul fu dus la biserică, și fu botezat băiatul. Cât pentru nume, nu era nici o supărare: îl botezără Petru. Tot orașul, dimpreună cu doba, îi ăcea Petru, băiatul dobașului. Dar'

Economic.

Sericicultura în România. Cultura gândacilor de mătase, odinioară atât de strălucită în țeara noastră, e menită — dice „Telegraphul“ din București, — să capete un nou și puternic avânt.

Am anunțat că acum câteva zile, într-o întrunire la dl Marghiloman, s'a constituit un comitet de inițiativă pentru reînvierea sericiculturii; acest comitet a și alcătuit un statut al „Primei societăți române de sericicultură“, și a convocat pe deseară o întrunire la ministerul domeniilor.

Pentru a da o idee mai precisă despre scopul și mijloacele societății, vom reproduce aici câteva articole din pomenitul statut:

Art. 2. Societatea își propune:

a) Desvoltarea cultivei dudului și a creșterii vermelui de mătase;

b) Introducerea pe o scară întinsă a industriei serigene în România.

Art. 5. Societatea are de normă în operațiunile sale:

a) Cultura dudului și creșterea vermelilor de mătase se se fac de proprietari, arăndași și săteni, și acțiunea societății se consiste cu deosebire întru a desvolta și favoriza aceste culturi prin mijloace și influența sa. Societatea va cultiva și dinsa dudul, în pepiniere și în livezi proprii ale sale și vermale de mătase în magnanerie sistematică, ca să servească, totdeauna, de model și stimulent celorlalți cultivatori.

Art. 9. Fondul societății se compune:

a) Din încurajările bănești anuale ce va da statul;

b) Din clădiri și terenuri ce se vor acorda de stat societății;

c) Din duși și semănțe de vermi ce anual se distribuie gratuit de stat;

d) Din fondul social ce se fixează la 300.000 lei. El va fi reprezentat prin 1500 acțiuni. Acest capital se poate mări prin emisiuni.

Lucrul poate fi privit ca și făcut și în curând vom ave fericirea să vedem societatea funcționând.

Nu numai fi urăm, dar' fi și prorocim un strălucit succes.

b) Societatea urmărește în special crearea și îmboldirea industriei serigene spre a procura astfel crescătorilor o desfacere lesnicioasă, profitabilă produselor ce derivă dintr'nsa.

Art. 6. În acest scop, societatea este autorizată:

1. A cumpăra și a revinde dușii după cum o vor povățui interesele;

2. A cultiva dudul în pepinierele și livezile sale;

3. A cumpăra semănță de vermi de mătase din țeară, sau din străinătate, pe contul ei sau pe contul particularilor, după cererile ce va primi a o prepara în stabilimentele sale și a face negoț cu ea;

4. A crește vermi de mătase pentru contul seu propriu sau în asociațiune cu particularii;

5. A fonda magnanerii și școli practice

de sericicultură, clădind sau luând cu chirie stabilimente pentru acest scop;

6. A înființa filature, meșteșuguri și industrii ce derivă din sericicultură;

7. A face ori-ce operație, care poate contribui la o desvoltare răpede și rațională a sericiculturii în România.

LOTERIE.

Tragerea din 13 Martie st. n.
Budapesta: 26 28 48 69 64.

Cursul pieței din Sibiiu.

din 14 Martie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.60	vënd.	8.65
Lire turcesci		11.20		11.25
Imperiali		10.20		10.25
Ruble rusesci		1.23		1.24

Bursa de Budapesta

din 13 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	104.90
„ „ hârtie 4%	95.95
„ „ hârtie 5%	153.25
Imprumutul căilor ferate ung.	153.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri ale ung.	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ bânățene-timișene	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.75
Renta de hârtie austriacă	86.30
„ „ argint austriacă	86.40
„ „ aur austriacă	115.—
Losurile austr. din 1860	140.25
Acțiunile băncii austro-ungare	870.—
„ „ de credit ung.	309.25
„ „ „ austr.	303.30
Argintul	101.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	5.92
Galbeni împărătesci	9.97
Napoleon-d'ori	61.55
Mărci 100 imp. germane	125.80
Londra 10 Livres sterlingi	

Bursa de Viena

din 13 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	94.70
„ „ hârtie 4%	140.70
„ „ hârtie 5%	153.25
Imprumutul căilor ferate ung.	153.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ung.	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ bânățene-timișene	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.70
Rentă de hârtie austriacă	86.30
„ „ argint austriacă	86.40
Rentă de aur austriacă	115.—
Losuri austr. din 1860	140.40
Acțiunile băncii austro-ungare	878.—
„ „ de credit ung.	309.—
„ „ „ austr.	303.20
Argintul	101.—
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.98 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.55
Londra 10 Livres sterlingi	125.75

Vinuri naturale
transilvănene
premiat

Vinuri de pe Târnava

se ofer decătră subscrisul pentru următoarele prețuri ieftine:

	flacoane mari, de mijloc, mici	
Vin de measă	40	25 Litr
Vin de dineu	50	30 „
Vin dessert, ales	60	35 „
dtto. risling	60	53 „
Assbruch	60	— „

Depoiste în Sibiiu:

Depositul principal: Traficul mare de tutun, piața mare.

Deposite mici: J. F. Breitenstein, strada morii Nr. 27.

J. J. Conradt, piața mică Nr. 13.

Georg Hersch, strada Cisnădiei Nr. 32.

Gustav Kessler, strada măcelarilor Nr. 36.

Traficul de tutun, strada urezului Nr. 7.

Francisc Jahoda, strada turnului Nr. 18.

Ospetăria, strada Oenei Nr. 9.

Dtto strada Oenei Nr. 34.

Flacoanele goale se primesc înapoi și adecă: cele mari pentru 10 cr., cele mijlocii pentru 8 cr., ear' cele mici pentru 6 cr.

Vendătorii primesc rabat.

Vindere în legături din anii 1862 până 1885.

Comande din afară se efectuează prompt.

Carol F. Jickeli în Sibiiu.

[238] 4

Anunțiu.

Subscrisul m'am decis a întemeia un **Institut tipografic și librărie în Baia-mare.**

Prospectele de reușită cu succesul dorit sânt cele mai favoritoare.

Aș dori să afl de **soț în această întreprindere** pe un Român, care se poseadă următoarele condițiuni:

- Să fie bine deprins în arta tipografiei, să poată fi directorul tehniceii stabilimentului.
- Să pună jumătate din suma recerută la instrucțiunea primă a tipografiei.
- Să cunoască perfect limba română. Cea germană și maghiară fi vor fi poate de folos.

Pentru încheierea pactului a se adresa la:

Dr. Vasiliu Lucaciu,

paroch în Sisiesci

u. p. Felsöbánya.

Sisiesci, 6 Martie 1886.

Nota. Retipărirea acestui anunțiu în cinci numeri succesivi ai diarelor române din monarhiă, va fi saldată.

[255] 3—5

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

din Sibiiu

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipăresce

cărți de tot felul,

anunțuri de căsătorie,

anunțuri funebre, placate,

bilete de vizită.

conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primește în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sânt: **povești, snoave, poezii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii** scrise în stil popular și alte deasemini.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția Institutului.

Din

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“

au apărut până acum:

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.
- Nr. 4. **Pipăruș Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, călegător tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima a lui 16 n. Un exemplar 8 cr. sau 50 bani.
- Nr. 8. **Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 40 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Înderătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 15 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima a lui 16 n. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bătrâni.** Obiceiuri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima a lui 16 n. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vendătorilor, se dă rabatul cuvenit.

La Institutul tipografic

în Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 3

se află de vëndare următoarele tipărituri:

1. Certificate pentru pașaporturi 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre p. intabulări) 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
4. Consemnări sumariice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 cr.
5. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 cr.
6. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 c.) 50 cr.
7. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) . . . . . 50 cr.
8. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) . . . . . 60 cr.
9. Fileră de inmanuare 1 conț (à 25 coale) . . . . . 44 cr.
10. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) . . . . . 44 cr.

Antistiile comunale sânt rugate a ne onora cu comande numeroase.

[199] 11